

Skriftligt spørgsmål om inrikesministeriets kanslichef Päivi Nergs påstående om kontrollen av bakgrunden hos alla personer som anländer till Finland

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 127/2016 rd undertecknat av riksdagsledamot Mika Raatikainen /saf:

Hur kan man motivera kanslichef Päivi Nergs påstående om att man känner till bakgrunden hos alla personer som anländer till Finland, och om påståendet stämmer, vilken metod har använts för att kontrollera bakgrunden hos alla asylsökande som anländer till Finland?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Enligt 95 § i utlänningslagen (301/2004) tar polisen eller Gränsbevakningsväsendet emot ansökan om internationellt skydd. Ansökan registreras utan dröjsmål. Registreringen av den asylsökande omfattar, förutom anhängiggörande av ärendet i datasystemet, registrering av grundläggande uppgifter om ansökan och den asylsökande i datasystemet samt granskning av identitetshandlingar och vid behov omhändertagande av dessa samt en första äkthetsbedömning. Som grundläggande uppgifter registreras den asylsökandes namn, födelseid och födelseort, medborgarskap, hemvist, modersmål och tolkningspråk. Därtill tar man de fingeravtryck och fotografier av den asylsökande som utlänningslagen förutsätter och utför de registreringar och registerkontroller som behövs (Eurodac, SIS, AFIS, UMA, VIS). När ansökan har registrerats utreder polisen eller gränsbevakningsväsendet identitet, resrutt och inresa för en utlänning som ansöker om uppehållstillstånd på grund av internationellt skydd samt utreder muntligen uppgifter som behövs för fastställande av den stat som ansvarar för handläggningen av asylansökan. När sökandens identitet utreds insamlas personuppgifter om hans eller hennes familjemedlemmar och övriga anhöriga (UtlänningsL 97 §). Migrationsverket för ett asylsamtal för att muntligen reda ut de grunder som sökanden uppger för att han eller hon i sitt hemland eller i sitt permanenta bosättningsland är utsatt för förföljelse eller andra rättskränkningar eller hotas av sådana. Skyddspolisen kan delta i asylsamtalen, om Finlands nationella säkerhet eller internationella förbindelser kräver det (UtlänningsL 97 §).

Inrikesministeriet bereder som bäst ett projekt för att ändra utlänningslagen bland annat så att Migrationsverket i fortsättningen även skulle utföra den utredning av identitet, resrutt och inresa som ingår i asylutredningen istället för polisen och Gränsbevakningsväsendet. Avsikten är att regeringens proposition ska överlämnas till riksdagen för behandling under våren 2016. I prak-

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 127/2016 rd

tiken har Migrationsverket redan börjat utföra asylutredningen självständigt sedan den 1 mars 2016. I projektet föreslås dessutom att andra polisenheter än skyddspolisen vid behov kan delta i de asylsamtal som Migrationsverket genomför.

I ett europeiskt perspektiv har situationen i Finland varit exceptionell sedan september 2015, då en flyktingsluss grundades i Torneå. Flyktingslussen och den kontroll av illegal inresa och vistelse i landet den medförde möjliggjorde i praktiken att alla som anlände till Finland och ansökte om internationellt skydd och andra utlänningar som reste in i landet illegalt omedelbart efter att de anlände till landet kunde registreras i myndighetssystemen och att deras identitet och bakgrund genast kunde utredas. Genom ovan nämnda granskningar och utredningar som hör ihop med asylprocessen får man inte nödvändigtvis reda på bakgrunden hos alla personer som anländer till landet, åtminstone inte genast. De ger emellertid en stark grund för eventuella fortsatta utredningar som inte nödvändigtvis utförs under asylprocessen utan exempelvis utförs självständigt som en del av en polis- eller förundersökning eller som en del av Skyddspolisens verksamhet. De händelser som inträffat under de senaste cirka sex månaderna och den förändrade profilen hos dem som ansöker om internationellt skydd har ytterligare framhållit att man förutom den egentliga asylprocessen (fastställandet av skyddsbehovet) måste beakta allmän ordning och säkerhet. I det nuvarande asylläget har Centralkriminalpolisen och Skyddspolisen, förutom lokalpolisen som utför registreringen och asylutredningen, deltagit aktivt i processen inom sitt eget ansvarsområde. Skyddspolisen har framför allt i uppgift att inhämta och förmedla information till de behöriga myndigheterna och till statsledningen.

Sedan asylutredningen helt överfördes till Migrationsverket har polisen och Migrationsverket intensifierat sitt samarbete i asylprocessen. Genom att intensifiera samarbetet försöker man säkerställa att uppdaterad information om asylsökande och den inre säkerheten överförs mellan polisen och Migrationsverket som förr. Polisen och Migrationsverket har kommit överens om konkreta åtgärder för att uppnå målet. Polisstyrelsen håller dessutom på att grunda en verksamhet som koordineras av Centralkriminalpolisen och som samlar in, analyserar och förmedlar observationer och information om asylsökande och asylprocessen för att uppnå målsättningarna för brottsbekämpningen och för att upprätthålla säkerheten. Verksamheten grundar sig på utbyte av information mellan lokalpolisen, Skyddspolisen och Migrationsverket och på annat intensivt samarbete i asylprocessen.

Polisens strategi är att bygga all polisverksamhet på kunskap. Polisen upprätthåller en lägesbild i realtid, med analyserad information om bland annat asylprocessen. Dessa uppgifter används för att förebygga, avslöja och utreda brott samt för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet.

Helsingfors den 1 april 2016

Inrikesminister Petteri Orpo